

שיעורי חינוך

אידיש

פונעם ראש ישיבה שליט"א

פראקטישע עצות און הררכות פאר עלטערן, מלמדים, מחנכים און מחנכות

פרשת יתרו
שנת תשפ"ד

גליון
מ"ו

שיעורים אין חינוך

מיטוואך פרשת נשא, שנת תשפ"ג לפרט קטן

• לאנדאנע סאלדאטן

צו טון מיט די קינדער, געב מיר וואס צו טון.

וואס הייסט "איך האב גארנישט וואס צו טון מיט די קינדער"? פארנוואס בייסטו געקומען אין שולע?! א לערערין דארף שוין זיין צוגעגרייט אנהייב וואך וואס איך גיי טון די קומענדיגע וואך, און וואס איז מייין פלאן צו טון ביז סוף זומער, וואס דארף איך נאך ענדיגן אויסלערנען די קינדער, וויפיל אלף בית, נ"ה, הלכות, מידות, לערנען פראקטי אבות, געבן שיחות, און דערצוילונגען פון מעשיות פון תפילות.

אז א לערערין זעט אז זי האט נעכטן געהאט א חתונה און מארגן האט זי אויך א חתונה, און זי האט נישט קיין צייט זיך אנצוגרייטן וואס צו טון מיט די קינדער, קען זי נישט לכבוד דעם באשליסן צו נעמען די קינדער אין פארק...

פארק איז נישט א זאך וואס אויב איך האב נישט וואס צו טון מיט די קינדער שיק איך זיי אין פארק; פארק איז אויך א לימוד, פארק איז אויך אזוי ווי לערנען, מען דארף זען צי דאס קומט זיך יעצט פאר די קינדער, און צי דאס איז יעצט געזונט פאר די קינדער.

קינדער שפירן גלייך אויב זיין מלמד אדער לערערין האט וואס צו פארקויפן אדער ער זוכט מיט וואס צו פארשווענדן די צייט.

"וואס איז מייין ארבעט?!"

עס איז זייער זייער א גרויסע

וויל האבן די שיינע ארבעט פון מחנה זיין קינדער, מוז מען זיין צייטליך, עס איז נישט קיין קינדער שפיל צו לאזן קינדער אויף הפקר.

ביי ריסעס אויב די לערערין דארף גיין צו איר בעבי, קען עס נישט ווערן פארשולעפט נאך די צייט פון הפסקה, מען קען נישט לאזן די קינדער אליינס, מען קען נישט לאזן קינדער אן גארנישט.

קינדער מוז נישט דא ארבעטן, איך וועל זיך אן עצה געבן, אין ענגליש איז דא אן אויסדרוק: "יעדער איז ריפּלעיִסעבּל", דאס מיינט א מוסד וועט זיך נישט צומאכן אפילו ווען סיי ווער גייט ארויס, אז דער מלמד ציט זיך ארויס אין שטעטל, וועט מען זיך אן עצה געבן, אפילו אויב דער מנהל גייט ארויס, וועט זיך די מוסד אויך נישט פארמאכן, דער מוסד פארמאכט זיך נישט ביז משיח ווען קומען!

סתם זיין א מלמד און זיך פילן גוט "איך בין א מלמד אין היכל הקודש!" און נישט זיין צייטליך אדער זיין א לערערין און זיך פילן גוט "איך בין א לערערין אין בית פינא!" און נישט זיין צייטליך - איז אן עולה.

איך האב נישט וואס צו טון מיט די קינדער

די סעקרעטערי פון שטעטל שרייבט מיר אז עס איז א נארמאלער ערשיינונג אז לערערנס זאלן קומען צו איר בעטן: "איך האב גארנישט וואס

מיט'ן אייבערשטנס הילף זענען מיר ממשיך מיט'ן שיעור וואס דער ראש ישיבה שליט"א האט געגעבן פאר מחנכים, מיטוואך פרשת נשא, שנת תשפ"ג לפרט קטן.

זיין צייטליך אין כחה!

איך וויל נאכאמאל רעדן צו די מלמדים, און וואס איך זאג פאר מלמדים מיינ איך אויך די לערערנס פון בית פינא.

מען דארף זיין צייטליך אין כחה!

צייטליך מיינט - פינף מינוט פאר מען דארף זיין אין כחה דארף מען שוין זיין אין כחה. אויב דער צייט צו זיין אין כחה איז ניינ אַזייגער - דארף מען שוין זיין 'פינף צו ניינ' אין כחה, און אויב דער צייט צו זיין אין כחה איז 'איינס דרייסיג' - דארף מען שוין זיין 'איינס פינף און צוואנציג' אין כחה.

עס איז נישט קיין שפיל צו זיין א מלמד, און עס איז נישט קיין שפיל צו זיין א לערערין; אז מען האט דך אויפגענומען פאר קינדער וועסטו זיין צייטליך. אויב א לערערין זעט אז זי קען נישט זיין צייטליך, זאל זי זאגן פאר די מנהלת אז זי קען נישט מער, מען וועט ענדערש אויפנעמען מיידלעך וואס זענען נאכנישט פארנומען מיט אייגענע קינדער, און די ווייבלעך וואס קענען נישט זיין צייטליך וועלן בלייבן אין שטוב מיט זייערע קינדער.

ווער עס וויל זיין א לערערין, ווער עס וויל זיין א סעקראטארין, ווער עס

• לאנדאנע סאלדאטן

וואס איז שייך?

בעצם איז דאך נישטא קיין שענערע זאך פון צניעות, נאר אזוי ווי מיר זענען אויסגעמישט צווישן גוים איז דאס די גלות, אז מען הייבט אן ליב האבן נישט גוטע זאכן, איז ווי אזוי קען מען אויסהיילן די קינדער, זיי זאלן נישט פילן אז 'איך בין געצווינגען פון סקול צו גיין צוזאמגענומען די האר?' אז מען דערציילן מעשיות פון צדיקים, און מען רעדט פון דאס שיינקייט פון די ערליכע אידן וואס גייען אנגעטון צוזאמגענומען, שייך און איידל.

איך זאג פאר די בחורים: דו האסט ליב א טשופ? דו האסט ליב געדרייטע האר? -- זאלסטו וויינען צום אייבערשטן: "הייליגער באשעפער איך בין נישט מסודר", ווייל אויב וואלט עס געווען שייך וואלט דער אייבערשטער געזאגט אין די תורה אז אזוי דארף יעדער איד אויסקוקן, אבער אזוי ווי דער אייבערשטער זאגט מען זאל זיך אפשערן די האר, מען זאל נישט גיין מיט געדרייטע האר, מוז זיין אז דאס איז נישט שייך, עס מוז זיין אז פיאות איז שייך און א בארד איז שייך, איי פארנוואס האב איך עס נישט ליב? מוז זיין אז עפעס גייט פאר מיט מיר, בעט דעם אייבערשטן: "רבנונו של עולם, פארנוואס מוז איך פילן יעדע זאך ווי איך מוז, איך בין געצווינגען, איך בין אין תפיסה, יעצט מוז איך פארלענגערן מיין קלייד, יעצט מוז איך היטן שבת, פארנוואס זאל איך נישט פילן אז איך האב ליב צו זיין א איד?!"

מען דארף דערציילן אסאך מעשיות פון צדיקים פאר די קינדער, ארויס צו ברענגען ווי שייך א איד איז. דער זאל אייבערשטער העלפן איר זאלט מצליח זיין מיט די קינדער, און די שכינה זאל רוען ביי ענק, אמן.

גראד, זיי רירן זיך נישט פון ארט. מיר האבן דאך נישט געעפנט די מוסד, די חדר און שולע, צו מאכן קינדער אזוי ווי לאנדאנע סאלדאטן, יעדער זאל זיין די זעלבע, די זעלבע צייטליך, די זעלבע צוזאמגענומען, אז ער טוט דאס און ער טוט אנדערש, איז וואס? דער עיקר איז אז אלע קינדער זאלן זיין אויפגעבויעט, אלע זאלן זיין פרייליך.

א קינד'ס מח

איך גיי רעדן מיט די קינדער פון אמונה, פונעם אייבערשטן. דו ווייסט וואס עס טוט זיך אין א קינד'ס מח?! קינדער זענען פיל מיט פחדים, ער טראכט פון הינט, פון חיות, פון פליגן, ער וועקט זיך אויף אינמיטן די נאכט פון שרעק, ער טראכט וואס גייט זיין... און דורכדעם וואס דער מלמד אדער לערערין רעדט צו אים פונעם אייבערשטן, מען רעדט צו אים פון אמונה, לעשט מען אויס די פלאמען, מען גיסט וואסער אויפן פייער, מען זאגט אים: "דער אייבערשטער איז דא", "דער אייבערשטער העלפט", דאס בארואיגט דעם קינד פון אלע זיינע פחדים.

דערציילן מעשיות פון צדיקים

אויך איז פדאי צו דערציילן פאר קינדער מעשיות פון צדיקים, מעשיות פון אלע צדיקים; דאס היילט אויס א מענטש.

דער רבי'נס טאכטער האט זיך אמאל נישט געשפירט גוט, איז דער רבי געקומען צו איר, דער רבי האט איר געזאגט: "אז מען דערציילט א מעשה פון א צדיק ווערט מען געזונט", און דער רבי האט איר דערציילט א מעשה פון א צדיק.

'געזונט' מיינט אין אלע ענינים, סיי בגשמיות אויב א מענטש איז לא עלינו קראנק, און סיי ברוחניות, אז עס גייט אריין אין א קינד'ס קאפ א שלעכטע ריח, זי וויל זיך אנטון נישט צניעות'דיג, - וואס קען מען טון דערצו? - מען זאל דערציילן מעשיות פון צדיקים, דאס וועט איר אויסהיילן.

אחריות צו זיין א מלמד און א לערערין. מען האלט יעצט סוף יאר, איך וועל זיך פרייען צו האבן אלע לערעריןס אויף קומענדיגע יאר, און איך בין זייער צופרידן פון אלע לערעריןס, אבער פון די זמנים בין איך נישט צופרידן, מען דארף זיין צייטליך.

א טיטשער פּרעגט, "פארנוואס דארף איך קומען צייטליך, די מנהלת איז אויך נישט צייטליך, און די סעקרעטערי איז אויך נישט צייטליך..." - דאס האט נישט צו טון איינס מיטן צווייטן, אז מען וויל מוז מען בכלל נישט קומען, אבער מען קען נישט ווארפן דעם שולד אויפן אנדערן, וואס האט מיין קומען צייטליך? אז מען מיט יענעמ'ס קומען צייטליך?! אז מען קומט שפעט מיט תירוצים קען מען נישט זיין קיין לערערין, קינדער האבן שטענדיג תירוצים, "וועגן דאס און וועגן יענץ".

א מלמד און א לערערין דארף וויסן: "וואס איז מיין ארבעט?!" - אפילו קיינער זאל נישט קומען דארף איך וויסן וואס מיין ארבעט איז, דאס זענען מיינע קינדער, איך גיי מיט זיי לערנען, און איך גיי אריין לייגן אין זיי ווארעמקייט, איך גיי זיי נאכאמאל אויפבויען, איך גיי זיי זאגן: "דו ביסט יא גוט", און אז איך בין א צוזאמגענומענע מענטש און איך האב איינע פון מיינע תלמידים אדער תלמידות וואס זענען צופלויגן, וועל איך וויסן אז מען קען זיין זייער א געלונגענער מענטש אפילו מען האט נישט די נאטור פון זיין מוראדיג צוזאמגענומען.

לאנדאנע סאלדאטן

מען קען נישט אוועק שטעלן קינדער אז יעדער איינער מוז זיין אזוי ווי די סאלדאטן.

איך ווייס נישט צי איר זענט שוין אמאל געווען אין לאנדאן קוקן די סאלדאטן, עס זענען דא מענטשן וואס פארן קוקן ספעציעל אהין כדי צו קענען זען די סאלדאטן, מען זעט ווי מען פרוברט זיי צו מאכן לאכן, מען נעמט א פאדעם פון די ציצית, מען שטעקט עס אריין אין די נאז... און זיי בלייבן שטיין

ווי אזוי מאך איך אז מיין ארבעט מיט די בחורים זאל נישט גיין לאבוד?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מגיד שיעור אין א ישיבה קטנה די צווייטע כיתה, און איך בין ברוך השם זייער שטארק מצליח מיט די בחורים, ביי מיר איז נישט דא א זאך אז א בחור פאלגט נישט, די בחורים ווייסן אז ביי מיר איז נישטא קיין חכמות, יעדער שטייט אויף פארטאגס און שטעלט זיך צו די זמני הלימוד, און מען קומט אן זייער אסאך יעדע זמן.

פארטאגס לערנען מיר שלחן ערוה, פארמיטאג לערנען מיר גמרא בעיון, נאכמיטאג לערנט מען שיעור פשוט, און ביים נאכט סדר לערנט מען ספרי חסידות.

וואס עס שטערט מיר אז ווען די בחורים גייען אריין אין ישיבה גדולה, וואס דארט איז נישטא אזא שטרענגע מסגרת, ווערן זיי נאכגעלאזט, און נאכדעם פאלן זיי אראפ און מיין גאנצע ארבעט גייט לאבוד. איך ווייס נישט פארנוואס די היינטיגע ישיבות זענען אזוי נאכגעלאזט, און פארנוואס אזוי סאך בחורים פאלן אוועק, אפשר אז איר רעדט אסאך צו בחורים ווייסט איר דער תירוץ אויף דעם?

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויצא, ז' כסליו, שנת תשפ"א לפרט קטן

לכבוד הרב ... שליט"א.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

רעדט צו אייערע תלמידים פון זאכן וואס איז נוגע פאר זייער גאנץ לעבן וועט איר נישט ווערן אנטוישט; אז מען לייגט א דגוש אויף זאכן וואס איז

נישט וויכטיג און עס וועט סיי ווי נישט אנהאלטן - איז א שאד די ארבעט.

לייגט אריין אין זיי א ליבשאפט צו מצוות ומעשים טובים, א ליבשאפט צו אנטון תפילין און א ליבשאפט צו היטן שבת, וועלן זיי זייער גאנץ לעבן לייגן תפילין און היטן שבת.

אז מען לייגט א דגוש אויף עסן מיט א הוט, אדער גיין א גאנצן טאג מיט א גארטל וכדומה לזה - כל זמן די בחורים זענען יונג פאלגן זיי, אבער שפעטער בלייבט נישט פון דעם קיין שפיר.

איך מיש זיך נישט ווי אזוי איר זאלט מחנה זיין אייערע תלמידים, יעדע פלאץ האט זיך זייערע מנהגים, אלע מנהגים זענען חשוב און טייער אבער מען קען נישט מאכן פון טפל עיקר און פון עיקר טפל; דער עיקר דארף בלייבן עיקר, דער עיקר איז רעדן פונעם אייבערשטן.

טאג און נאכט דארפן מלמדים און מגידי שיעורים רעדן פון אמונה, פשוטי'ע אמונה, אן קיין חכמות און אן קיין תורות; אריין ברענגען אין די תלמידים א ליבשאפט צו טון דעם ווילן פונעם אייבערשטן, מחשיב זיין יעדע גוטע נקודה וואס מען טוט. וועט איר זען אז נישט נאר זיי וועלן נישט פאלן, זיי וועלן גיין נאר מעלה מעלה און אויסוואקסן גרויסע צדיקים.

ביינאכט ווען איר לערנט מיט זיי ספרי חסידות זאלט איר זיי דערציילן אסאך מעשיות פון צדיקים. עס איז באוואוסט אז דער הייליגער צאנזער רב זכותו יגן עלינו האט אמאל געפרעגט דעם מלמד פון זיינע קינדער צי ער לערנט מוסר מיט זיינע קינדער, האט דער מלמד געזאגט: "יא"; האט ער אים געפרעגט: "וואס פאר א מוסר ספרים לערנסטו מיט זיי?" זאגט ער: "חובות הלבבות", זאגט אים

דער הייליגער צאנזער רב: "נישט דאס מיין איך צו פרעגן, איך פרעג צי די לערנסט 'מוסר', צי די פארציילסט זיי מעשיות פון הייליגן רבי ר' אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו און זיין ברוינדער דער הייליגער רבי ר' זושא זכותו יגן עלינו; ווייל מעשיות פון צדיקים פייערט אויף דאס הארץ צו זיין אן ערליכער איד.

אויף דארף מען רעדן צו בחורים אסאך חיזוק; רבי נתן האט געזאגט: "פאר יעדע לעפל מוסר וואס מען זאגט, דארף מען געבן א גאנצע שיסל התחזקות"; נאך האט רבי נתן געזאגט: "התעוררות וואס קומט פון מוסר האלט נישט אן צו לאנג, ווידער התעוררות וואס קומט ארויס פון א חיזוק שמועס - דאס האלט אן א לאנגע צייט"; ווען מען רעדט צו תלמידים, מען געבט זיי מוסר - דארף מען זיי אסאך מחזק זיין, זיי זאלן שפירן ווי דער אייבערשטער האט זיי ליב, זיי זאלן שפירן ווי דער אייבערשטער איז מיט זיי, דעמאלט וועלן זיי נישט פאלן, זיי וועלן בלייבן ערליך.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

(עצתו אמונה פרשת ויצא תשפ"א)

וואס טוט מען ווען דאס קינד האלט נישט ביים פאלגן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר אלע חיזוק. איך בין ברוך השם געבענטשט געווארן מיט צוויי ליכטיגע קינדערלעך, און איך דאנק דעם אייבערשטן דערויף אבער איך האב א פראבלעם מיטן עלטערן פיר יעריג קינד וואס הערט נישט וואס מען

רעדט צו איר, זי פאלגט נישט מיר און נישט מיין מאן.

מיר האבן שוין פרוברט מיט אלע סארט וועגן, אבער גארנישט ארבעט נישט מיט איר. מיר האלטן זיך זייער שטארק, זי באקומט נישט אלעס וואס זי פארלאנגט, און דאס האט זי זיך שוין אויסגעלערנט אנצונעמען, ווען עס קומט אבער צו טון זאכן וואס מען הייסט איר, צום ביישפיל צו אנטון נאכט קליידער, נישט צו טשעפען די בעבי, און דאס גלייכן, דאן איז ממש נישטא צו וועמען צו רעדן. זי ווערט אזוי אויפגערעגט און ווילד, זי צעברעכט און גיסט אויס זאכן, און די איינציגסטע זאך וואס קען איר אפשטעלן איז נאר א פאטש.

מיר ווייסן אז דאס איז נישט די ריכטיגע וועג, אבער מיר האבן נישט קיין אן אנדערע וועג. צו גיין צו חינוך קלאסן אדער טערעפי פארן קינד, ווייסן מיר אז דער ראש ישיבה האלט נישט דערפון. ביטע העלפט אונז ארויס מיט דעם ווייל מיר האלטן עס שוין מיר נישט אויס, ווי אזוי קען מען איר מאכן פאלגן די עלטערן?

יישר פח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' לסדר כ' תבוא לאומאן, י' אלול, שנת תש"פ לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

באליבטע טאטע מאמע. שלמה המלך זאגט (משלי יג, כד): "חושף שבתו שונא בנו", עלטערן וואס מוסרין נישט די קינדער די האבן פיינט זייערע קינדער, "ואהבו שחרו מוסר", ווידעראום עלטערן וואס מוסרין די קינדער - די האבן ליב זייערע קינדער. פרגען די הייליגע חכמים (שמות רבה א, א) ווען עלטערן הערן אז איינער האט געשלאגן זייער קינד וועלן זיי דאך זיך נוקם זיין אין יענעם, ווי קען דער פסוק זאגן אז די עלטערן וואס שלאגן נישט די קינדער האבן פיינט די קינדער? "ללמדך, שכל המונע בנו מן המרדות סוף בא לתרבות רעה ושונאהו", ווייל די עלטערן וואס מוסרין נישט זייערע קינדער וועלן די קינדער ארויסגיין לתרבות רעה, זיי וועלן אפלאזן די אידישע וועג.

פארשטייט זיך אז מען דארף האבן אסאך סבלנות, עס גייט נישט אין איין טאג; קינדער טוישן זיך נישט אין איין טאג, מען דארף אקערן און זייען ביז מען שניידט די פירות אבער אז מען האט געדולד זעט מען אסאך נחת.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטן האבן הצלחה אין אלע ענינים.

א כתיבה וחתמה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

(עצתו אמונה פרשת כי תבא תש"פ)

אזוי זענען אלע קינדער, אלע קינדער זענען ווילד און נישט פאלגעדיג; קינדער ווערן אזוי געבוירן. עס שטייט (איוב יא, יב): "ועיר פרא אדם ילד", א מענטש ווערט געבוירן מיט שלעכטע מידות ווי אן אייזל אן שכל; מען דארף ארבעטן אויסצוארבעטן די מידות. די ארבעט פון עלטערן איז צו העלפן די קינדער זיי זאלן קענען אויסארבעטן די שלעכטע נאטורן.

ווען די קינדער זענען גאר יונג איז די צייט אויסצוארבעטן זייערע נאטורן, זיי זאלן פאלגן; קינדער פרוברן מיט אלע מיטלען אויסצופירן און נישט פאלגן די עלטערן. עלטערן דארפן נישט מורא האבן אוועק צו שטעלן שטארקע ליניעס פדי די קינדער זאלן פאלגן, מען דארף פרוברן מיט אלע מיטלען צו צעברעכן די עקשנות פון די קינדער, אויב דארף דאס גיין מיט א פעטשיל, געבט מען א פעטשיל, ביז די קינדער לערנען זיך אויס צו פאלגן.

די ארבעט איז זייער זייער שווער אבער שפעטער צאלט עס זיך אויס, אז מען לייגט אריין שטארקע כחות אין חינוך הבנים והבנות, אז מען העלפט די קינדער אויסבייגן די שווערע נאטורן האט מען שפעטער אסאך נחת פון זיי; זיי וואקסן געזונטע מענטשן און גייען אין די וועגן פון די תורה.

מיט דעם וואס מען געבט נאך די קינדער, מען לאזט זיי טון וואס זיי ווילן, מיט דעם ווערט מען נישט קיין

צו באקומען וועכנטליך דעם גליון, ביטע שרייבט צו: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזוק (פרויקט) - שיעורים; מעשיות פון תפלה; רעסעפיס; און נאך
845-351-9060 / -444-9169*212
ארץ ישראל 0797040069 / ענגלאנד 03303502363 / קאנאדא 438-320-9090
חיוזוק יומי אימעיל / chizikyomi@gmail.com / טעלעפאן מעסידזשינג 347-630-2876

קול ברסלב - שיעורים; חיוזוק יומי; ניגונים; מעשיות פון תפלה און נאך
212-444-9191 / 845-351-0910
ארץ ישראל 0797040066 / ענגלאנד 03303502361 / קאנאדא 4383008080
בעלגיע 3235003461 / ארגענטינע 11552354370